

ANNEX: Recull de poemes de Vicent Andrés Estellés sobre Morella
Tria de poemes extrets de *Morella* (MPVIII), per a la proposta didàctica geolit2

<p>1. Fidelitat seria la paraula que et florirà com un anell al dit, balmes i ports, llegendari seguici, raonaments de l'àngel i el dimoni.</p> <p>Terra només agafada a la roca, amb grans virtuts, rituals d'herbolaris, el vell cruixit pedregós de la sínia, originals dels anagrames d'aigua.</p> <p>Tot el teu sol en claredat, en lluita, balls rituals, bastonets combatius, dies de blocs, hores de margarida,</p> <p>extensió de maons perdurables amb un llatí de lletres llarguerudes de noms perduts, terroses dinasties.</p>	<p>2. Graó darrer de la sublimitat pujava humil amb ulls d'antic amor com assajant les majestats d'ocells en l'univers de cercles successius.</p> <p>Oh Maestrat, oh xifra i clau secreta! M'ha costat molt arribar a aquest dia. Amb pas incert i vacil·lant encara, en arribar toque mare en la pedra.</p> <p>Solar país de gerres enterrades, Balbes les mans, acaricie un rostre de bruscos trets en un còdol perdut.</p> <p>Et tempte els murs, la muralla, Morella, i cos amunt experimente un pànic que em creix als ulls i no em deixa dir res.</p>
<p>3. Un pectoral quotidià de pedra, la inscripció pregona de l'anell, l'ascensió d'una pols planetària, remor de fonts, de síl·labes, d'estels, amor de mort, cabellera diürna,</p> <p>bigues d'uns anys de feixuga memòria, vell testament de portes i façanes, la clau al pany, el rosegó de pena, segles que van a morir als barrancs, arriba el bram de la vedella solta;</p> <p>inicial esvelta de finestra, el capitell o bé docilitat, aquestes mans destriaven els signes amb gran amor, amb les puntes dels dits, sols els taulells sota les passes greus;</p> <p>proporcions del blat i la rosella, graons de llum i reglament de marges, la falç al puny, un univers d'espígol, el dia creix com un preny, com un pa, desencolat prestigi de telers;</p> <p>torna la nit, com el gos, cap a casa, foscos carrers de porxos i silenci; toquen a mort a deshora i escolten. Cremava el foc, agrupador, gratíssim; el matalàs és de llana solemne.</p>	<p>4. Seguretats de validesa exempta, metalls d'enlloc i dignitat de plecs, cos cereal, intacte, d'una brisa, solemnitats de música corcada, orgue oxidat de líquens i de molssa, trona de foc i volvetes cremant.</p> <p>Seu el roder, intemporal, al marge, tempta les flors d'oferiment anònim: d'elles li ve una cançó perduda. Amb pas incert de bastó primigeni retorna l'orb d'originari ceptre i aixeca el cap d'aigualides ninetes.</p> <p>Orb i roder, l'un al costat de l'altre, callen tots dos la vella dinastia. Puja una olor, dintre l'olor d'espígol, de permanent i solidari fem, el fonament de collites confuses; i va, dolgut, el renill del cavall.</p> <p>A l'hora breu, de metalls, del migjorn, l'orb i el roder, en silenci, s'aixequen amb lents cruixits de sarments incorruptes; amb dits de fang i cansament antic fan el senyal de la creu als seus rostres; parlen llatí, tots dos, sense saber-ho.</p>
<p>5. He retrobat la pena on vaig deixar-la. Amb rovellat tacte senyorial he resseguit, lletra a lletra, a la llosa, el permanent edicte no esborrat per peus, genolls, dominicals oficis.</p> <p>Arriba el sol a netedats extremes i tot roman, atònit, al seu lloc. El dia és un capitell romànic.</p>	<p>6. Com ornament de capa pluvial, amb rams florits de muralles i torres, com sacerdot que vers l'altar avança reiterant mots de joventut feliç, com ritual totpoderós de còdols, com un dispers, codificat missal, com orgue antic de foradat reialme, com un gran foc d'universal prestigi, tomellos, fonts, ramats enyoradissos,</p>

<p>Textos arnats de venerable foli. El vent s'enduu farinoses vocals.</p> <p>De soledat a soledat, el jorn, les fulles grans i pausades del cel. Còdols perduts de profecies fosques, cercles solars de vells maons fumats, prosperitats afamades del vent.</p>	<p>missa major de contrades rupestres, com de pastors i d'oblidats apòstols, text esdentat, homilia de punys, retorna el temps, acumula i agrupa fragments antics de crescuda memòria i sempre té, vacil·lant, a la mà, l'ofertament d'alguna flor de pedra.</p>
<p>7. ENDREÇA A J. Garcia i Girona</p> <p>De vós aprenc i desaprenc altern, dels vostres fulls, de les vostres paraules, del vostre vers d'adelerada ametla que crema més que no el vent de ponent.</p> <p>Passava el temps vostre vocabulari i el Maestrat ressuscitava, cru, als mots antics, les lliçons retrobades, al manament ocult de la garbera.</p> <p>De vós aprenc i desaprenc camins, i escolte el rei, per la nit auroral, entre cavalls, entre crineres ràpides i cavallers com als antics gravats.</p>	<p>... 7</p> <p>De vós aprenc i desaprenc Morella, l'aigua que cau constantment d'una font sense que mai no l'escolte ningú, i té la clau d'aigua del laberint.</p> <p>Vostre record de fullosa memòria el deixe ací, com deixaria un ciri de gotes grans i de flama petita, entre els grans vents de la nit solidària.</p> <p>He de pujar la collita a l'andana en feixos grans que m'arrapen el cos, i he d'apagar, com una flama tèrbola, uns ulls cansats de mirar tots els temps.</p>